

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Lisa Rochon
TUSCAN DAUGHTER

Copyright © 2021 by Lisa Rochon
All rights reserved.

Published by arrangement with HarperCollins Publishers Ltd, Toronto,
Canada.

Translation Copyright © 2023 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-04720-2

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

Lisa Rošon

KĆERKA
RENE SANSE

Prevela Jelena Stanković

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2023.

*Mom ocu Džoelu
zato što piše,
i majci Meri
zato što slika*

Prvi deo

1500–1502.

Poželeh da se na krilima vinem odavde...

Poražena, poživeh i dalje, no bez ljubavi i sama

– Vitorija Kolona, italijanska pesnikinja iz šesnaestog veka

PRVO POGLAVLJE

Beatrice se meškolljila i prelazila rukom po slamarici kako bi pronašla toplinu majčinog tela, sve vreme željno osluškujući njen dah. Nebo je pred zoru zadobilo boju rečnog šljunka i sve je bilo tiho; čak su i petlovi spavali. Zbacila je grubi pokrivač i naslonila se šakom na kameni zid, pripremišši dlan za odsustvo. Još uvek pospana, posegla je za očevom postavljenom jaknom i obrlila ju je poput voljenog prijatelja.

Već tri meseca je putovala u grad kako bi umetnicima prodavala maslinovo ulje. Prolazak kroz rampu postajao je sve teži. Ali to više nije bilo ni bitno, s obzirom na to kakav joj je život postao. Majka se prenerazila i nestala, lica sluđenog poput večernjeg sazvežđa. A otac... toga nije želela ni da se priseća.

Beatrice bi sama kukovima hitro gurala drvena kolica blatnjavim putem koji vodi iz seoceta po imenu Setinjano. Jedan točak opasno se klimao i pretio da otpadne. Nije imala dovoljno florina da plati kovača. Ostaće gladna ako ne proda maslinovo ulje, a umreće ako ostane gladna. Snažno se uštinula za tananu ruku i napravila ljutitu modricu kako bi se otrgla od samosažaljenja.

Bosom nogom ponovo je nabila točak na metalnu osovinu i nastavila dalje, zamišljajući kako bi bilo da su joj stopala mekana i prekrivena dlakom, kao životinjama. Uvek bi je razgalilo razmišljanje o tome kako u vučjem obliku šeta selom, te je počela da skakuće niz brdo.

Put do Firence bio je utaban od teških teretnih kola koja su vukli muškarcu ili beli bikovi. Kamenoresci bi povijene kičme iz kamenoloma odvlačili *pietra serrena* zato što se bogatima dopadala umirujuća sivkastoplava boja kamena. „*Serrena*“*, šalili bi se kamenoresci sa tragom

* It.: Staloženo, smireno, umirujuće. (Prim. prev.)

ogorčenosti u glasu, dok pogrbljeni na leđima nose kamen kako bi bogati podizali zdanja bogu, devici Mariji i sebi.

Kraj nogu joj se odnekud stvorila bela i izgladnela mačka i glasno zamjaukala. Beatrice je spustila kolica i pomazila mršavo stvorenje po glavi, a zatim mu dozvolila da joj se uvuče pod vuneni kožuh. Otac je nekad čak i po toplim danima nosio kožuh poput plemenitog vojnika koji se priprema za bitku, iako je bio samo krhki filozof i čuvar nekoliko stabala masline. Sada je pod zemljom. Držala je toplu mačku i setila se kako je nekada čula da zatvorenici u tamnicama pripitome pacove kako ne bi poludeli od samoće. Boravak u zatvoru možda i ne bi bio strašan kada bi sa tobom bili roditelji i neki otvor kroz koji bi moglo da se gleda u svet. Ali njenih roditelja više nema, a sa njima je presušila i radost koju je osećala kada bi pomislila na svoje imanje.

U vazduhu se osećao ukus zime koja se spuštala sa Apenina, a Beatrice je znala da je to tek početak hladnoće. Izvukla je čep kožne čuture i otpila malo vina. Zalihe maslinovog ulja polako su nestajale. Pre samo nekoliko dana pažljivo je protresla drveće i probrala masline iz skromnog porodičnog maslinjaka kako bi ih pregledao lokalni vlasnik mlina. Prvi put je predstavljala porodicu, te je bila usplahirena i ushićena. Čovek ju je uveo u dvorište iza ogromnog granitnog mlina. Skinula je svaku grančicu i srebrnasti list sa svog jesenjeg roda i s ponosom posmatrala njegovu svežinu. Sada je ugacala do članaka u mlevene otopatke maslina.

„Ako nemaš para, nema ni ulja“, upozorio ju je mlinar, trzajući usnama. Odmerio ju je od glave do pete, kao da je vidi po prvi put.

„Nemam novac, ali vam mogu predložiti razmenu.“

Gledala je kako mu se garavi prsti stežu. Podsećali su je na kratke, zdepaste jegulje.

„Imam čipkane jastučnice koje je izvezla majka“, rekla je i prišla mu molećivo. „Otac vam je godinama donosio masline.“

Čovek se iskezi. „Sirotice uboga. Čipkane jastučnice me ne zanimaju.“ Najednom su se oni zdepasti prsti našli ne njoj. Zgrabio ju je za vrat i

povukao joj postavljenu jaknu. Snažno ga je šutnula među noge i potrčala, a kada je napokon izašla na put, većina maslina joj je već ispala iz kolica.

Ovaj napad ju je prestravio. Da nije nečim izazvala njegov bes? Roditelji nikada nisu digli ruku na nju, te nije znala kako da odgovori na takav potez kod drugih ljudi. Kakav ružan čovek, pa još sa zdepastim prstima. Setila se kako ju je otac učio da gađa noć kamenjem svaki put kada nije raspoložena. „Do meseca!“, smejao bi se. „*La luna!*“ Ovo je bila zajednička igra. Nekada je verovala u njenu čaroliju, ali sada nije bila tako sigurna.

Gurala je kolica prema Firenci, osetivši kako joj noge postaju klimave i teške poput olova, dok se njena zamišljena prijateljica vučica pritajila u grmlju kleke.

Nebo je poprimilo sivu boju firentinske vune. Izvukla je dve prljave lanene trake iz torbe i čvrsto ih obavila oko šaka, pa ponovo uhvatila ručke i nastavila da gura kolica strmim putem izbočenim od korenja i kamenja. Butine su je pekle od napora, a na petama je počela da oseća svežu krv. Krčazi u kolicima kloparali su poput slomljenih kostiju.

Sa strmine je prešla na ravan deo puta i ugledala cigleni zid koji je štitió Firencu od seljaka, niže klase poput njene. Posmatrala je kako se odmetnici silovito bore dok jure prema tri sprata visokom zidu – seljaci i lualice sa svih strana, more zmija sa praznim pogledom i masnom kosom. Beatriče je spustila kolica i čvrsto uvezala crnu kosu u spuštenu punđu, kako bi neprimetno prošla kroz gužvu i izbegla neželjenu pažnju stražara na gradskim kapijama.

Navukla je kapuljaču i kaputom sakrila grudi kako bi prošla kao mlađić. Pre svih nedaća koje su je zadesile, roditelji su je sa dikom i ponosom pokazivali u selu. Ali toga više nema. Sada je prurušavanje bilo neophodnost poput nošenja noža i spuštanja pogleda.

Spojila je šake i na brzinu izgovorila molitvu kako bi se pripremila na ponižavajuće pretraživanje. Grupa žena sa korpama punim nasećenih hrastovih cepanica pohitala je pokraj nje kada je glavni stražar naredio da se otvore ogromna drvena vrata.

Prodavci počeše da se migolje poput bubašvaba, koristeći kolica i lopate kako bi se probili prema kapiji, spremni da daju ono malo novca što imaju samo da bi ušli u zlatni grad.

DRUGO POGLAVLJE

Ispred kapija je zavladao haos. Beatriče je odlučila da se povuče iz ogromne gužve. Čvrsto je stezala kragnu očeve jakne i načuljila je uvo kako bi lakše čula njegov savet.

„Nemoj oklevati. Budi rimska ratnica. Boginja Dijana. Svakog dana neustrašivo koračaj životom. Glavu gore i uspravi se poput čempresa.“

Osmehnula se, prisativši se njegove ljubavi prema antici i kako su njegovi saveti oduvek bili blistavi poput karara mermera.

„Ali sada sam sama, a ovi ljudi...“

Prekinuo joj je misli: „Patnja je ukaljala njihovu inače pitomu prirodu. Pronaći ćeš one kojima ćeš verovati. Potraži ih, pruži im ruku pomoći.“

Uхватила je ručke kolica, ne mrdajući kako bi i dalje osećala njegovo prisustvo. Oduzeli su joj ga kada je svet bio dobro mesto. Zнала je da ne treba da razmišlja o tome, no teško je odupreti se tom mračnom i tugom ispunjenom mestu. Pre godinu dana, dok je sunce zalazilo i za sobom ostavljalo narandžastoružičastu boju razvučenu poput prediva na vretenu, živina se raskokodakala u kokošinjcu i otac je izašao na čistinu ne bi li primetio i zaplašio zalutalu lisicu. Beatriče je u kući topila vosak i pravila tanke sveće koje je sveštenik voleo da pali na oltaru. Majka je radila na komadu *tomola*, vešto pletući čipku po ivicama jastuka za bogate mušterije u gradu.

I ovo je veče, kao i toliko drugih koja su kao porodica provodili zajedno, izgledalo kao zastalo u vremenu. Vosak se polako topio, čipka se plela, sunce je zalazilo, ptice cvrkutale, a otac izašao iz kuće i zaputio se prema kokošinjcu. Komad voska rastapao se sporo, drvene igle obrtale konac, vosak se potpuno rastopio, jedna čipkana falta ležala je na jastuku završena. Sve je bilo kako treba u njihovoj kamenoj kućici. Noć je bila

mirna. Slatka poput znoja koji se nakupio na Beatričinim obrazima, pa skliznuo do njenih usana. Majčina kosa boje vatre slivala joj se niz leđa dok se usredsređeno zagledala u svoj rad. Dražesno vreme polako se odmotavalo sa kalema i lepršalo tanano poput fine paučine. Bilo je grehota prekinuti ovaj mir, te su majka i kći nastavile sa poslom, odmarajući od veleepnog toskanskog dana i ne razmišljajući o tome koliko se dugo čovek zadržao napolju.

Rat između Pize i Firence predstavljao je neumoljivu hajku u kojoj su se ljudi ubijali među čempresima i kraj obala reka. Pižani su se pažljivo klonili firentinskih bataljona, ali su zato uživali u terorisanju izloženih i nezaštićenih sela na obroncima grada. Često bi namamili neprijatelja ubijanjem kokoške. Strpljivo su čekali da Beatričin otac priđe drhtavim korakom. Mrtva kokoška koštala bi porodicu polovinu mesečne zarade, te se čovek bez razmišljanja uputio ka bespomoćnom graktanju svoje živine i maslinjaku na koji se već spustila tama.

Toskanska zemlja bila je zlatna i plodna za razliku od teškog, glinenog zemljišta na jugu. Ali jutro je osvanulo i zemlja je zaudarala na trulež. U vazduhu se osećao otrovan miris krvi njenog oca koju su Pižani razmazali po čitavom kokošinjcu. Beatriče je piljila u prijatni hlad pod jednim maslinovim drvetom, u koji je instinktivno odvušla leš, daleko od surove smrti zadate motkama. Misli su joj stale. Oči više nisu videle boju, samo sivilo.

Moraće da odnese očevo telo u crkvu, gde će mu sveštenik oprati lice svetom vodom, pomazati telo i sahraniti ga na seoskom groblju. Otac bi bez ovog obreda lutao među zlim duhovima podzemlja.

U daljini je primetila da joj se neko približava. Osoba kao da se kretala hitno, a na glavi nije imala šešir uprkos vreloom jutarnjem suncu. Nije sveštenik – on je već dolazio da se pomoli sa devojkom. Stajala je i gledala kako strpljivim pokretom sklapa oči njenog oca i stavlja mu dva kamenčića na kapke. Došle su i komšije sa buketima lavande i džakovima njima najvrednijeg etrurskog žita, koje su ostavljali pred vratima kuće kako bi porodica imala čime da se prehrani u narednom periodu.

Zanimalo ju je ko se ovako hitro približavao. Obazrivo je podigla jednu od motki koju su napadači ostavili za sobom. Gledala je kako čovek krati put i spušta se pokraj potoka kako bi što pre stigao do mesta gde je ležao njen otac. Nije neprijatelj. Mladić sa ozbiljnim izrazom na naizgled večito namrštenom licu. Posmatrala ga je kako se spušta na kolena pokraj tela, obara glavu i počinje da se moli.

Spustila je motku i čvrsto uhvatila drške rasklimanih porodičnih kolica. Zemljište je vapilo za kišom, te su se oblaci prašine podizali oko nje dok je prilazila strancu, postavivši kolica kraj očevog tela i tako se zagradivši od čoveka. „Ne poznajem te“, obratila se ravnodušno pognutom čoveku. „Odakle si?“ Nije prepoznavala sopstveni glas. Kao da je preuzela majčin glas, dok je ova ležala na slamarici u kući, nemoćna da išta progovori, vrisne ili zaplače.

Čovek nije odgovorio, već je ustao i poklonio se. Stisnutih usana, uputio joj je nežni pogled. „Moja porodica ima imanje sa druge strane ovog šumarka. Di Buonaroti.“

Beatriče odmahnu glavom.

„Vreme uglavnom provodimo živeći u Firenci“, pojasnio je.

„Ja živim ovde“, reče Beatriče. „A neki od nas i umiru ovde.“

Čovek stavi desnu ruku na grudi. „Primate moje saučešće.“ Primitila je da mu je neprijatno dok izgovara reči koje je toliko puta čuo od ostalih, ali je i dalje stajao uspravno. „Nedaće zbog zemlje neće se okončati u skorije vreme.“ Oklevao je, pa upitao. „A vaša majka?“

„Nije u stanju da izađe.“

„Vidim da posedujete snažan duh.“

Beatriče se zagledala u čovekove nabrane i ispucale kožne čizme. Ruke su mu bile prekrivene belom prašinom. „Vi ste kamenorezac?“

„Vajar. Ali sam ovde u Setinjanu naučio da obrađujem i kamen.“

Zagledala se u maslinjak iza njega i osećala kako je njegova srebrnasta nijansa obuzima i polako odnosi želju za osvetom.

„Vajar“, rekla je i coknula. Nikada ranije nije čula ovu reč, te ju je podelila na slogove dok ju je ispitivala jezikom. Skulpture koje je viđala po Firenci – mitske junake, lavove, anđele i svece – bile su kamen pretvoren

u obličja koja mogu živeti među ljudima. Napravio ih je neko poput ovog čoveka koji je sada stajao pred njom. Pitala se da li se i on poput nje oslanjao na svoju maštu. Ovo pitanje motalo joj se po mislima, ali se nije usuđivala da ga izgovori.

„Zovem se Mikelandelo. Mikelandelo di Buonaroti. Svratite u moju radionicu u Firenci ukoliko vam ikada zatreba pomoć.“

Gradska katedrala u daljini ponosno je isticala svoju narandžastu kupolu kao da je gospodar neba. Beatrice se pitala kako ljudi mogu živeti u teskobi grada. Život tamo delovao joj je poput kazne, uprkos Firentinskoj katedrali koja je pružala blizinu sa bogom. Ako je uopšte bilo tako.

„Izražavate se neobazrivo“, rekla je i besno iskrivila usnu. „Nemam ja šta da tražim u gradu. Nećete me tamo sresti.“ Govorila je ovo dok je okretala kolica i podizala očeve ruke. Mikelandelo se odmah sagnuo i uhvatio čovekove noge. Ovaj gradski umetnik nikako nije mogao da spozna njenu tugu. A ipak je ovde zajedno sa njom činio nešto nezamislivo.

Podigli su telo i spustili ga u kolica. Beatrice je gledala kako joj otac poput krpene lutke pada na drveni pod kolica i osetila kako joj se iz grla otima vrisak. Plakala je i raširenih ruku pala na očevo telo. „Oče, oče!“ Bilo joj je samo trinaest godina. Nije mogla da zamisli život bez oca.

Mikelandelo ju je bez oklevanja privio u zagrljaj. „Uz božju pomoć, jednom ćeš ponovo videti svog oca“, rekao je. Delovalo je kao da se zagledao u nebo. „Moli se za njega i čuvaće te sa nebesa.“

Odneo ju je do kamene kućice i spustio je na džakove sa žitom. Beatrice se posramila svojih suza, te je zarila lice u ogrtač.

„Mlada si. Sutra će biti bolje.“

Uspravio se i čvrsto joj uzeo šake u svoje. „Molim te, obiđi me u gradu“, ponovo se ljubazno ponudio. Čak i da je osetio neprijatnost zbog ovog intimnog čina, nije je pokazivao. „Mogu li ti pomoći da odguraš kolica do crkve?“

Oklevala je i zagledala se u vedro nebo. Plava je nekada bila njena omiljena boja, boja horizonta i čežnje. Sada se spokoj ove nijanse i njene porodice razbio u deliće nepoznatog i nemogućeg. Od tog dana je plava za Beatrice postala boja samoće.

„Same ćemo“, rekla je, iako je sumnjala da će majka moći da joj pomogne.

Gledala ga je kako hitrim i spretnim koracima odlazi prema putu, ostavivši je samu na pragu kućice. Vajar Mikelandelo, čija porodica ima imanje sa druge strane maslinjaka. Ostavio joj je nešto: trag kamene prašine na dlanovima. Prstima je protrljala prašinu. Možda je častan. A možda je i lagao.

Žena sa svežim butom u ruci proletela je pokraj Beatrice i psokama je prenela iz razmišljanja. Miris krvi koja je kapala sa jelenovog uda izazvala joj je mučninu. Gledala je unaokolo, posmatrajući lica okolnih žena, njihove obline i držanje. Drhtavo je poželela da među njima ugleda svoju majku. Majka je nestala i ostavila je samu, ali Beatrice je želela da veruje da *mama* to ne bi uradila namerno; sigurno se samo negde zadržala.

Gužva i galama koje su je okruživale izazvale su glavobolju. Sivi zečevi visili su u drvenim kavezima, a kokoš u pletenim korpama kloparala je krilima, boreći se za život. Beatrice je pokrila uši rukama, očajnički gledajući prema kapiji u želji da se nađe u gradu, gde će je majka zasigurno čekati.

TREĆE POGLAVLJE

„Pomerite se s puta, rugobe.“ Čovek sa vunenom kapom i bezizražajnim sivim očima nabusito je zapovedao dok se sa svojim drvenim kolicima probirao kroz gužvu. Beatrice je povukla kolica u stranu kako bi mu se sklonila sa puta. Morala je da proda maslinovo ulje i grnčariju kako ne bi nastavila da gladuje. Seoski sveštenik posavetovao ju je da ode i proda svoju robu u gradu kada ga je gladna i pognute glave posmatrala kako ljutitim pokretima mete stepenište pred crkvom.

„Siroče poput tebe...“

„Nisam ja siroče, oče“, odgovorila mu je ravnodušnim tonom. „Tragam za majkom. Samo se izgubila.“

Prisetila se kako se majka danima klatila u ćošku kuće, plačući i proklinjući ubice svog supruga.

„Da odem po nekoga, mama? Po iscelitelja, ili sveštenika?“

Beatrice je bespomoćno posmatrala majku, koja se šetala po malenoj kući poput zarobljene lasice. Glas ju je izdao. Kao da više nije bila u stanju da progovori. Bol se gomilao svakoga dana i pretvorio se u usmrdelu masu koju nikakav melem nije mogao da izleči.

Beatrice je odlučila da nešto preduzme kada je naposljetku primetila kako se majka bode šivaćom iglom. „Ne mogu više ovako“, rekla je. „Moraš izaći, moraš potražiti utehu u zvezdama.“ Zgrabila je majku za ruku i izvela je napolje. Gurnula ju je preko praga i posmatrala kako zalazi u maslinjak, grleći i ljubeći svako stablo. *Ne prepoznajem je. Ne znam ko je ova žena.* To je bilo poslednje što je Beatrice pomislila pre nego što je zatvorila vrata.

„Majka ti je pobjegla“, rekao je sveštenik, ne gledajući u devojku. Bio je to krupan čovek, sa licem koje je Beatrice podsećalo na prezreli paradajz. „Kao i mnoštvo drugih.“

„Kako to mislite, oče?“

„Žene“, odgovori joj sveštenik, mašući glavom. „Napuštaju selo i odlaze da traže đavola.“

Beatrice se naježila. „Moja majka je dobra i velikodušna žena. Volela je mog oca...“

„Volela?“ Prezrivo ju je pogledao. „Pa, dobro. Tvoja će majka u gradu još mnogo voleti.“

Beatrice nije imala predstavu na šta je sveštenik mislio. Reč *voleti* retko se mogla čuti u njihovom domaćinstvu, ali je ovo uvek mogla osetiti kroz zvuk i dodir, u načinu na koji se porodica svakoga jutra pozdravljala sa poljupcima u obraz i kako su je svake večeri pokrivali grubim pokrivačem dok su izgovarali molitve. Zaprepastila ju je pomisao da ljubav može postojati u onom zaglušujućem i nepoznatom gradu, ali su je sveštenikove reči navele da ode i potraži odgovor.

I tako se Beatrice namerila da se zaputi u grad kako bi pronašla majku i dovela je kući. Rešila je da prodaje ulje i sakupi dovoljno za život dok

se majka ne vrati i sve ne bude kao što je bilo nekada. Pognute glave gurala bi rasklimana kolica ka umetnicima koji bi se sažalili na bosonogu devojkicu u prljavim sokacima iza katedrale. Njen težak život otpočeo je pre godinu dana.

Četiri strelaca u crnim kožnim prslucima i sa svilenim žutim i belim rukavima stražarila su na zidinama koje su poput tvrđave okruživala grad. Još četvorica su stajala kraj ogromnog polukružnog ulaza, po dvojica sa obe strane. Zaduženje im je bilo da pretresu svakog prodavca pre ulaska u grad, starajući se o tome da niko ne unese oružje. Naravno da su koristili svoj položaj; povikom i izvlačenjem mača dozvali bi mladu i naočitu osobu, koju bi zatim pribili uz ogromna drvena vrata sa gvozdanim klinovima.

Masu su prenule kočije koje su vukli konji. Vozilo je bilo dobro podmazano uljem, te niko nije čuo kada se približilo. Kočijaš je coknuo i dao znak konjima, crnom kastratu i srebrnastom andaluzijcu, te su se ljudi pomerili kako bi kočije prošle.

Kočije su zastale kraj Beatriče, koja je pružila ruku kako bi dotakla ukrašena gvozdena vrata. Na kožnom sedištu sedela su dva muškarca. Jednom je lice bilo uokvireno crnim loknama. Drugi putnik, koji mu je možda bio deka, imao je sedu bradu. Držeći se obema rukama za vrata, Beatriče se podizala na prste kako bi bolje videla. Stariji čovek se okrenuo, te se hitro sagnula. Bolje to, nego da je išibaju. Okrenula je kolica na drugu stranu kako bi izbegla bič po leđima, ali se polomljeni točak pobunio i kolica su se zabila u druga koja su bila natovarena hrastovinom i kavezom u kojem se nalazilo neobično stvorenje s krilima belim poput meseca. Beatriče je viđala kosove, fazane i morke, ali nikada nije ugledala ovakvu pticu.

„Prodajete li ovu pticu?“

Ove reči izgovorio je starac iz kočije. Sada je izašao i stajao nedaleko od njih. Izgledao je visoko i otmeno, a Beatriče se divila ružičastoj nijansi njegove jakne i veseloj zelenoj boji njegovog somotnog ogrtača. Podsećao ju je na čemprese koji se poput nade uzdižu prema vedrom nebu.

„Pijaca još uvek nije otvorena“, odgovorila je vlasnica ptice. Pokazala je rukom prema nebu, koje je i dalje bilo mrko uprkos blagom plavetnilu koje je izranjalo na horizontu. „Još nije ni svanulo.“

„Uz vašu dozvolu, rešiću vas te obaveze.“

Glas mu je bio blag, nimalo nalik uvredljivim rečima siromašnih i ubogih ljudi koji su živeli u brdima izvan gradskih zidina. Žena sa pticom počela je da mlatara rukama: davala mu je znak da nestane. Njena dražesna ptica usplahireno je zamahivala krilima u pletenoj korpi koja je služila kao kavez.

„Evo“, rekao je stranac i ljubazno se osmehnuo. Beatrice je posmatrala dok je gurao novčiće u ženine ruke dok se masa užurbano kretala oko njih.

Žena sa pticom hitro je gurnula basnoslovnu sumu u džep kecelje. „Samo ovog puta, *signore**.“ Primitila je da ih Beatrice pomno posmatra, pa je frknula: „Kurvo mala, šta bleneš kao tele u šarena vrata!“ Zategnula je veze na kapi. „Gledaj svoja posla.“

Držeći korpu sa pticom u rukama, starac se okrenuo prema Beatrice. „*Buon giorno***“, rekao je i blago se poklonio.

„Gospodine“, odgovorila je i poklonila se, zapanjena njegovim kratkim ogrtačem i ružičastim, pripijenim pantalonama.

„Kakve napitke nudite danas?“ Čovek je posegnuo rukom prema kolicima i izvadio čep iz jednog krčaga. „Maslinovo ulje“, rekao je, udišući duboko.

Beatrice je zablenuto gledala u čoveka, zapanjena njegovim otresitim ponašanjem i procenjivanjem njene robe.

„Miris me podseća na ležanje u sveže pokošenom polju.“ Približio joj se kako bi propustio seljaka koji je na povocu vodio svinju. „Što, prema rečima svojih nadzornika, volim da činim.“

Žena sa korpom punom hleba na glavi prođe pokraj njih. Čovek na trenutak predade Beatrice kavez sa pticom, nakon čega je posegnuo rukom prema pekarkinoj korpi i dao joj novčić za veknu toskanskog hleba

* It.: Gospodine. (Prim. prev.)

** It.: Dobro jutro. (Prim. prev.)

posutog ruzmarinom i origanom. Posuo je po hlebu malo Beatričinog maslinovog ulja i zagrizao. „Gospode“, rekao je i teatralno zamahnuo rukom. „Divno je biti kod kuće.“

Dao je Beatriče novčić i uzeo natrag svoj kavez sa pticom. Otvorio je kavez i privio stvorenje uz grudi. „*Vieni**, vidi kako je lepa.“ Ptica je razjapila zakrivljeni crni kljun i počela da mu gricka prste. Beatriče nije znala da li se obraća njoj ili ptici. Seda kosa i brada davale su mu izgled sličan monasima iz grada, ali mu je iz očiju isijavao mladalački sjaj, a mirisao je na cimet i ruzmarin. Seljaci su i dalje prolazili pokraj njih i proklinjali ih što zakrčuju put. Beatriče je posegnula rukom da pomiluje pticu.

„Prodaješ li robu na pijaci?“, upitao ju je.

„Ne“, odgovorila mu je i odmahнула glavom, zadivljena činjenicom da joj se šaka izgubila u perju. Nije mogla priuštiti dodatnih nekoliko novčića, koliko je koštalo mesto na glavnoj pijaci. „Prodajem robu ljudima koji rade u uličici iza katedrale. Zlatarima, krojačima, slikarima, vajarima.“

„Firentinskim umetnicima“, reče čovek.

Beatriče slegnu ramenima. Ateljei koje je posećivala pripadali su ljudima po imenu Lipi, Granači. Ti ljudi pravili su ikone za oltare ukrašene zlatnim listićima, stolice od mahagonija i slonovače, klesali gola tela od karara mermera. No Beatriče nikada nije imala vremena da se divi njihovim tvorevinama. Plašila se da će je, ukoliko to učiniti, gledati kao neuglednu seljančicu. Štaviše, time bi odala svoju želju da i sama postane umetnica, što nije bio ženski posao. „Trebalo bi da krenem.“

„Ovom prekrasnom papagaju nije mesto u kavezu, niti u Toskani“, odgovori čovek kao da je nije ni čuo. Zario je lice u mekano perje i pomilovao pticu. Zatim je najednom raširio ruke i bacio je uvis. Papagaj je zakreštao i zamahnuo krilima.

„Ođlete!“ Beatriče je punog srca posmatrala nebo, istovremeno se pribojavajući da je počinjen neki zločin. Čovek je upravo oslobodio najlepšu pticu koju je ikada ugledala, a ova je poput anđela poletela u visine.

* It.: Dodi. (Prim. prev.)